

In dit nummer onder meer:

- Wiltshire Horns in Engeland
- Kort nieuws
- Reis met de VSS mee...
- Geboortetips
- Voorkom navelontsteking
- Wat te doen bij verwerpen

Algemene Leden Vergadering 2013

Veel mensen hadden de weg naar Druten weer gevonden. In de mooie zaal van 's Heerenloo werden we weer hartelijk ontvangen. Ondanks de slechte weersvoorspellingen waren er ruim 75 bezoekers aanwezig, waaronder ons voltallig inspecteursteam.

De algemene vergadering verliep vlot. Door het gebruik van de beamer konden de stukken, overzichten en begroting duidelijk gepresenteerd worden. De activiteiten van het afgelopen jaar werden besproken, evenals de cijfers, aantal dieren en verschillende rassen en statistieken. Hieruit bleek onder andere dat het aantal lammeren aangeboden voor inspectie weer wat is afgenomen. Ook blijkt dat er steeds meer kruislingen gefokt worden. Op dit moment zijn we met Falcoo in overleg om het programma ook geschikt te maken voor de registratie van kruislingen om zo de administratie eenvoudig te houden en fouten te voorkomen.

Wel is het aantal dieren aangeboden voor het rasbalken sterk gestegen. Het blijkt een goed middel te zijn om dieren uit te selecteren, en zo de beste dieren in te zetten voor de fokkerij. Afgelopen jaar werd er van 173 dieren van 56 verschillende eigenaren een rasbalk opgemaakt. Bijna 28 % van deze bereikten de 85 + status. Tijdens de vergadering werden de dieren die het hoogst geëindigd waren in het zonnetje gezet. De mooiste ram was een Rouge de l'ouest van Carel van Amersfoort (gemiddeld 86 punten) en de mooiste ooi was een Walliser Schwarznase van Burt van Ramshorst (gemiddeld 85,9) De eigenaren ontvingen een naast de een boeket bloemen en een zak schapenmusli een mooie plaquette. Op een gedeelde derde plaats stonden de Coburger Fuchs ooi van Annet Louwerse en de Herdwick ooi van Wim Rook. Helaas waren zij niet aanwezig op de vergadering, maar ook voor hen was er een mooie plaquette.

Aan het eind van de vergadering hield Sikko een presentatie van een schapenreis naar de Great Yorkshireshow in Engeland. Door de mooie dia's van deze typische, bijzonder Engelse show maakte hij menig bezoeker enthousiast. Op onze site vindt u meer informatie.

Tijdens de pauze konden we onder het genot van een lekkere kop soep en broodjes gezellig bijpraten met collega-fokkers. Na de middagpauze verzorgde dierenarts Reinard Everts een interessante en boeiende presentatie over erfelijke afwijkingen. Naast bekende afwijkingen aan als snoeksbek, varkensbek, naar binnen gekruld ooglid, werd er ook naar de erfelijkheid van het gedrag gekeken. Kortom, een boeiend onderwerp, waarvan de algemene conclusie was niet verder te fokken met deze dieren!

Na afloop was er nog even tijd om gezellig na te praten. Alle bezoekers ontvingen na afloop onze vernieuwde uitgave van "schapen houden, en wat er bij komt kijken". Dit informatieve en praktische naslagwerk hebben we helemaal geactualiseerd en omgetoverd in een echte mooie "schapen-glossy". Deze mooie uitgave is nu ook te via onze website te bestellen.

Kortom, het was een gezellige, geanimeerde dag, het weer viel gelukkig mee, en zo rond 16.00 uur keerde iedereen weer huiswaarts.

Wiltshire Horns in Engeland

Door: Annemarie Hoenderdos

Afgelopen november heb ik een kijkje genomen in Engeland bij de Wiltshire Horns. Graag wil mijn ervaringen van die reis met u delen in deze Ruif.

Voordat ik aan mijn reis begon heb ik contact opgenomen met de Wiltshire Horn Sheep Society en na wat zoek- en belwerk, kwam ik in contact met een Engelse fokster, die mij uitnodigde om bij haar langs te komen.

Ongeveer een week voor vertrek nam ze weer contact met me op; of ik een paar dagen later kon komen. De Annual Meeting (jaarvergadering) zou dan plaatsvinden en was ik van harte welkom. De meeting zou het hele weekend duren: vergadering, mini cursus Wiltshire Horns keuren, lunch en diner, en het bezoek aan 2 grote kuddes. Daar hoefde ik geen moment over na te denken.

En zo stonden mijn man Henk en ik op een druilerige zaterdag voor het restaurant van The Old Dairy Farm in Upper Stowe in Northamptonshire, ongeveer 1 ½ uur rijden ten noorden van Londen.

Ik had een uitdraai gemaakt van de ledenlijst van de Wiltshire Horn Sheep Society en meegenomen naar ons logeeraadres vlakbij Liverpool. Ik belde de dichtstbijzijnde fokster en ze reageerde enthousiast: visitors from Holland! Ze heeft haar afspraken verzet en we kregen een warm welkom. Al pratend wandelden we, door het glooiende Engelse landschap, naar haar kudde. Ze gaf ons praktische tips mee voor de vergadering en wie we vooral moesten ontmoeten.

Zo gezegd, zo gedaan. Het restaurant, waar de vergadering plaatsvond, liep langzaam vol. Al snel raakten we met fokkers in contact. Het was een mengelmoes aan mensen, aan de tongval was te horen dat ze uit alle hoeken van het Verenigd Koninkrijk kwamen. En op de typisch Britse manier werden daar grappen over gemaakt. Behalve hobbyfokkers, waren er veel professionele fokkers bij. De gastheer, Dhr. Brody, geniet veel aanzien. Zijn opa heeft meegeholpen aan het oprichten van het officieel stamboek in 1923. De familie Brody fokt nog steeds met de kudde waarmee de oude heer Brody is mee begonnen. Het is de oudste officiële kudde in Engeland. Er zijn ook veel onofficiële kuddes en dat wordt door de vereniging erg betreurd. In de UK worden in eerste instantie alleen de kuddes geregistreerd en individuele rammen. Er is veel verzet tegen het registreren van individuele ooiën.

Voor de vergadering gaf Dhr. Brody een korte workshop over het keuren van 'Wilts'. Hij had diverse type ooiën bij elkaar gezet en gaf zijn visie hierover. Toen brak de discussie los en die hield aan tot de volgende dag bij het bezoek aan de twee 'flocks' (kuddes). Er was een duidelijk verschil tussen de fokkers uit Northamptonshire (bekend om zijn sappige weides) en die van daarbuiten. De laatste groep vond de dieren toch eigenlijk wat te dik. Tja, wie zal het zeggen wat beter is? Deze fokkers van de bezochte kuddes zijn echte veeboeren en één is zelfs slager. De jonge ram op de foto heeft hij zelf gefokt. (zie foto) Wat mij betreft neigt dit type Wiltshire Horn wat te ver naar de Texelaar, maar imposant was hij zeker. In ieder geval over één ding was iedereen het eens; het waren prachtige dieren! En het was een geslaagd weekend.

En wij? Wij hebben met veel fokkers kunnen praten en veel van hen geleerd over de Wiltshire Horns. Er waren een paar dingen die beslist anders zijn dan in Nederland. Ongeacht of het een ram of ooi is, worden alle (in het stamboek geregistreerde) dieren gecoupeerd. In Engeland is de Wiltshire Horn nog duidelijk een productieras.

De Engelsen, die een duidelijke cultuur hebben als het gaat om eten van lams- en schapenvlees, waarderen de kwaliteit van het Wiltshire Horn vlees, vooral omdat het niet zo vet is. Het belangrijkste doel in Engeland is het in stand houden van een gezond en zuiver ras met ruime beveleesheid.

Eenmaal thuisgekomen vonden we dat we eigenlijk wel in een aflevering van de Britse plattelandsserie over de veearts James Herriot waren terecht gekomen. We hebben erg genoten van het Britse landschap, de taal en de humor, het officiële diner met o.a. 'lamsroast and mintsauce', onze B&B in een oude pastorie die je zo in een aflevering van Downton Abbey zou kunnen zien.

Maar het meeste indruk heeft Dhr. Brody eigenlijk wel gemaakt met zijn toespraak, die hij eindigde met de conclusie: 'Onze familie fokt al meer dan 90 jaar Wiltshire Horns. En wat ik daarover kan zeggen? We hebben het ras heel goed in stand kunnen houden, maar ondanks alle inzichten en inzet kan ik niet concluderen dat we het ras hebben kunnen verbeteren.'

Kort nieuws

Korting op Het Schaap

Zoals eerder vermeld in de Ruif nummer 2 van 2012 kunt u als lid van de VSS 20% korting krijgen op het vakblad 'Het Schaap'. Op onze website kunt u vanaf nu onder het kopje ledeninfo een kortingsformulier downloaden.

GD Schaap Geit

In maart 2013 lanceert de Gezondheidsdienst voor Dieren hun nieuwe blad 'GD Schaap Geit'. Dit nieuwe blad zal drie keer per jaar verschijnen en geeft gerichtere informatie voor de schapen- en geitenhouder. Naast dit blad is er ook de speciale digitale nieuwsbrief 'GD actueel Schaap Geit'. Deze zal negen keer per jaar in uw mailbox verschijnen en bevat interessante artikelen voor schapenhouders. U kunt zich voor deze nieuwsbrief inschrijven via www.gddeventer.com.

Elders in deze Ruif leest u enkele korte artikelen uit de digitale nieuwsbrief 'Schaap Geit'. Zo weet u wat u kunt verwachten aan informatie als u zich gratis abonneert op de digitale nieuwsbrief.

Fleslammeren

Fleslammeren missen het comfort (voornamelijk lichaamswarmte) van de moederooien. Hun huisvesting dient daarop aangepast te zijn. Daarnaast kunnen deze lammeren geen biest bij een ooi drinken, terwijl die biest van levensbelang is. Bedenk een systeem zodat elk lam toch voldoende biest krijgt, bijvoorbeeld met kleuren merkstiften voor elk portie biest wat ze binnen krijgen. Na de biestgift verdient kunstmelk, speciaal voor lammeren, de voorkeur. Deze melk bevat de juiste hoeveelheden mineralen, vitamines, vet en eiwit. Met goede voeding creëert u weerstand tegen ziektes. De ziektedruk wordt bepaald door de omstandigheden als hygiëne, klimaat en de aanwezigheid van oudere dieren.

Bron: Het Schaap nummer 1, januari 2013

Rotkreupel aanpakken

Rotkreupel vraagt om een consequente aanpak, wie zich er niet aan houdt komt er nooit vanaf. Daarom hierbij enkele tips:

- Klauwen bekappen en al het losse hoorn verwijderen
- Schapen minimaal 5 minuten ontsmetten in een lang en smal voetenbad met dichte, schuine kanten
- Schapen naar een 'verse' wei brengen die minimaal 3 weken niet gebruikt is
- Na drie weken de behandeling herhalen en dieren weer in een schone wei zetten
- De procedure blijven herhalen tot al uw dieren van de rotkreupel af zijn.

Als omweiden lastig is kunt u ook de dierenarts preventief jaarlijks uw dieren laten enten. Voor die enting is het belangrijk dat de schapenklauwen goed bekapt en ontsmet zijn.

Voor het opstallen van uw dieren is het goed om kreupel schapen eerst te bekappen en door een voetenbad naar de stal te laten gaan, zodat ze goed ontsmet op stal gaan.

Bron: Het Schaap, nummer 12, december 2012

Schmallenberg

Schotse wetenschappers hebben de genetische code van het schmallenbergvirus ontrafeld. Ze hebben het gen gevonden dat er voor zorgt dat de dieren worden aangetast. Ze weten ook meer van het gedrag van dat gen. Deze resultaten zijn belangrijk voor het ontwikkelen van nieuwe vaccins tegen schmallenberg.

Bron: Het Schaap, nummer 1, januari 2013

Reis met de VSS mee naar Engeland!

...en bezoek de Great Yorkshire Show

Zoals u in de vorige Ruif heeft kunnen lezen is het bestuur van de VSS voornemens een reis naar Engeland te organiseren. Wij hebben Sikko Oegema bereid gevonden het e.e.a uit te zoeken en hij heeft daarover een mooie presentatie gegeven op de Algemene Ledenvergadering van 2013. Tevens heeft u ook al iets kunnen lezen op de website.

Om u zo volledig mogelijk over de reis te informeren geven wij u hieronder nog de informatie op een rij weer. Bent u enthousiast geworden? Geef u dan vóór 1 april 2013 op!

Wat: op reis met de VSS naar Engeland

Wanneer: dinsdag 9 juli - zaterdag 13 juli 2013

Hoe: reis per boot en minibusjes

Programma:

- Boottocht Rotterdam – Hull
- Tocht per minibusjes door Yorkshire country site landschap
- Schapenveiling bijwonen
- Bedrijfsbezoeken (o.a Kunst in voormalige Wolfabriek)
- Bezoek aan The Great Yorkshire Show (www.greatyorkshireshow.co.uk)

Verblijf: Hotel Harrogate.

Reisleiders: Sikko Oegema (schapenhouder) en Ine de Boer (idéBé reisspecials)

Vertrek: dinsdagavond 9 juli 19.00 uur vanaf Rotterdam.

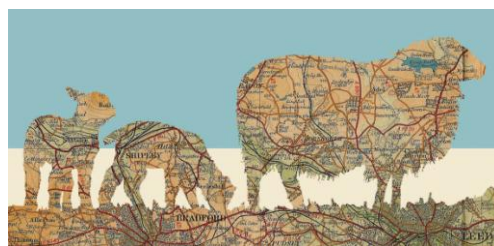
Terugkomst: zaterdagochtend 13 juli 8.00 uur in Rotterdam.

Reissom: 635 euro p.p.

(incl. overtocht Rotterdam – Hull v.v. op basis van een tweepersoons binnenhut incl. ontbijt, 2 x hotel overnachting op basis van tweepersoonskamer incl. ontbijt, 3 x diner, lunch tijdens Yorkshire tour, vanaf Hull vervoer per minibus.excl. vervoer naar en van Rotterdam, reis- en/of annuleringsverzekering en consumpties)

Reserveren: voor 1 april a.s!

idéBé Reisspecials / Ine de Boer tel. 0183588096 / 0626434516 / inedeboer@idebe.nl

Geboortetips

- Zwangere vrouwen lopen risico als ze assisteren bij verlossingen van kleine herkauwers, zeker als zich problemen in het koppel voordoen.
- Vanaf het moment dat vruchtvliezen of de eerste delen van de vrucht zichtbaar zijn, kunt u gerust 2 uur wachten voordat u ingrijpt.
- Grijp pas in als tijdens het geboorteproces als de geboorte gedurende één uur niet vordert.

Wilt u meer weten over de geboorte van uw lammeren? Koop dan het vernieuwde boek 'Schapen houden en wat er allemaal bij komt kijken' via de webshop van de VSS te verkrijgen voor €11,95 (excl. Verzendkosten).

Voorkom navelontsteking

Het is van groot belang dat u de navels van lammetjes direct na de geboorte ontsmet met bijvoorbeeld een jodiumoplossing. Bij jonge lammeren kan binnen enkele uren na de geboorte een navelinfectie ontstaan. Als gevolg daarvan kunnen op verschillende plaatsen in het lichaam ontstekingsreacties optreden.

Schapen schoon de wei in

Afgelopen maanden was er veel schade door leverbot. Om het komende jaar de kans op een ernstige leverbotbesmetting te voorkomen, is het van groot belang om de schapen "schoon" in de wei te brengen.

Advies is om, voordat de schapen weer naar buiten gaan, via mestonderzoek te controleren of er nog leverboteieren aanwezig zijn.

Wat te doen bij verwerpen

Drachtige schapen en geiten kunnen hun lammeren verwerpen. Dit kan zowel een besmettelijke als niet-besmettelijke oorzaak hebben. De meeste besmettelijke oorzaken kunnen bovendien ook risico's voor mensen met zich meebrengen (zoönose). Daarom is het van belang de oorzaak van verwerpen zo snel mogelijk op te sporen

Bron: digitale nieuwsbrief GD Actueel Schaaap Geit, februari 2012

Advertenties

Als u een probleemloos lang en gezond leven voor uw schapen wilt, dan is alfamix perfect voer. De muesli 1015 alfamix schaaap is volledig afgestemd op de spijs-

vertering en energiebehoefte van hobbymatig gehouden schapen met een normale activiteit. **Alfamix schaaap** draagt bij aan droog bespiede dieren met harde hoeven en een hoge natuurlijke weerstand.

Meer informatie en verkoopadressen: www.garvo.nl/schapen

Vakantie aan zee en op het platteland

800 meter van strand en dorp

De Hoenderhave is een Noord Hollandse stolpboerderij en biedt U drie 8-persoons vakantiewoningen.

Elke woning heeft o.a. 2 badkamers, 4 slaapkamers, uitgebreide keuken, eigen tuin en schuur. De huizen zijn schoon, compleet, goed onderhouden, kindvriendelijk en ANWB gekeurd (****)

Honden zijn welkom! Tevens '2 persoons-buiten-het-seizoen-korting'

Neem gerust contact op voor meer informatie.

Henk en Annemarie Postema-Hoenderdos
Tel. 0226-383576

Zuiderhazedwardsdijk 6
1755 LH Petten

www.hoenderhave.nl
hoenderhave@planet.nl

Nuttige links met interessante informatie

www.platform-ksg.nl | www.minInv.nl | www.pve.nl | www.schapennet.com
www.landleven.nl | www.levendehave.nl | www.hetschaap.nl
www.gddeventer.com | www.schapendokter.nl | www.wol-vezels.nl |
www.hobbydierhouder.nl

De Ruif wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het VSS bestuur

Voorzitter:

Jan vd Zanden

Selissen 2a | 5283 SB Boxtel | tel. 0411 61 66 36 | janvanderzanden@vsschapen.nl

Secretaresse:

Karin Wassink

Hengelseweg 4 | 7261 LV Ruurlo | tel. 0573 45 35 96 | karinwassink@vsschapen.nl

Penningmeester:

Carel van Amersfoort

Ekris 63 | 3931 PV Woudenberg | tel. 0332 86 71 54 | carelvanamersfoort@vsschapen.nl

foktechnische commissie:

Erik Schuiling

Eekterweg 17 | 8097 PC Oosterwolde | tel. 0525 62 19 59 | erikschuiling@vsschapen.nl

Lay-out De Ruif en website www.vsschapen.nl: Hanneke Noij

Grotestraat 22 | 6617 AJ Bergharen | tel. 06-42309118 | vsschapen@gmail.com

Meer informatie over administratieve zaken?

Dan kunt u terecht bij onze administrateur:

Harry Hoving

Gageldijk 1 | 7241 RJ Lochem | tel. 0573 25 25 56 | Fax: 0573 25 25 76 | harryhoving@vsschapen.nl

Hoorruif met dak 1,2 ook leverbaar in 2,4mtr.

Voerhek met ruif en goot 30cm

Schuilhok

Engelse hoorruif 2,4mtr.

Kraamhokhekken hout, gas of kunststof

Druppeldoseer voerbak 60 en 140 kg

Stal met zelfsluitende Voerhekken

Rondebalenruif met dak

Schoffel 16, 1648 GG De Goorn
Telefoon 0229-54 41 00
Telefax 0229-54 40 30
E-mail veno@veno-degoorn.nl

KLIJK OP ONZE NIEUWE WEBSITE: WWW.VENOSTAL.NL

De ideale schapen-stalinrichting

Voor al uw dagelijks gebruik van schapen en lammeren hekwerken

VENO produceert een groot aantal speciale producten:

- Opzetruifjes
- Voerbanden
- Doorloopbaden
- Voerhekken
- Behandelingssystemen
- Schuilhokken
- Lammerenvoerbak
- Overwenbok
- Kraamhokken
- Hoorruiven
- Kantelaars
- Melkhekken

Wij leveren maatwerk!

Kijk op onze site voor: Ingerichte stallen, VENO nieuws, Selzoensartikelen, Drinkbakken, etc. etc.
www.venostal.nl

Kijk voor onze aanbiedingen op www.venostal.nl